

การปลูก

วิธีการปลูกไม้ตะเคียนทอง ควรทำให้ต้นกล้าแข็งแรงเสียก่อนโดยนำออกรับแสงเต็มทีประมาณ 1-2 สัปดาห์แล้วย้ายปลูกหลังจากฝนตก นำกล้าตะเคียนทองจุ่มลงถังน้ำเพื่อให้รากดูดซับน้ำไว้ จนอึดตัวแล้วจึงแกะถุงพลาสติกที่ห่อหุ้มรากออกนำลงปลูก ระยะที่นิยมใช้กันทั่วไป คือ ระยะ 4x4 เมตร ซึ่งเหมาะกับการปลูกร่วมกับไม้โตเร็ว ชนิดอื่น ๆ หรือสามารถปลูกในรูปแบบวนเกษตรจะให้ผลที่ดีมาก เพราะเมื่อมีการปลูกกับพืชชนิดอื่น ที่มีการเตรียมพื้นที่ในการปลูกที่ดีและจะช่วยเกี่ยวหนุนให้การเจริญเติบโตของไม้ตะเคียนทองดียิ่งขึ้นด้วย

การบำรุงดูแลรักษา

1. การใส่ปุ๋ย ไม้ตะเคียนทองเป็นไม้ที่ต้องการการบำรุงรักษา โดยเฉพาะในช่วงระยะ 1-2 ปีแรก เพื่อให้ต้นตะเคียนทองสามารถตั้งตัวได้ และในปีถัดไปควรมีการใส่ปุ๋ยเพิ่มไนโตรเจนและฟอสฟอรัส เพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน
2. การลิดกิ่ง จำเป็นมากในช่วง 3-6 ปี เพราะนอกจากจะทำให้ไม้ตะเคียนทองมีลำต้นเปลาตรงสวยงามแล้วยังป้องกันวัชพืชประเภทไม้เลื้อยไม่ให้เกาะขึ้นปกคลุมเรือนยอด
3. การกำจัดวัชพืช ไม้ตะเคียนทองเป็นไม้ที่มีความต้องการแสงมาก ในช่วง 3 ปีแรก ควรมีการกำจัดวัชพืชอย่างสม่ำเสมอ และเมื่อต้นไม้สูงพ้นวัชพืชแล้ว ควรมีการกำจัดวัชพืชออกปีละ 3 ครั้ง การกำจัดวัชพืชนอกจากป้องกันการแย่งน้ำและอาหารแล้ว ยังเป็นการลดปริมาณเชื้อเพลิงในสวนป่า
4. การป้องกันไฟ สามารถทำได้โดยการกำจัดวัชพืชออกสุ่มเผา และทำแนวกันไฟ เพื่อป้องกันไฟไหม้ให้ลุกลามภายในแปลง โดยการทำแนวกันไฟรอบ ๆ อาจใช้รถแทรกเตอร์ดันซากพืชให้เป็นที่โล่ง ระยะห่างระหว่างแปลงปลูกควรกว้างประมาณ 4 เมตรในพื้นที่ราบ และประมาณ 6 เมตรในพื้นที่ลาดชันรอบ ๆ แปลงปลูก

การใช้ประโยชน์

ไม้ตะเคียนทองเป็นไม้เนื้อแข็ง ทนทาน สีเข้มเมื่อโดนอากาศ นิยมใช้ทำเรือซูด ทำไม้หมอนรถไฟ เครื่องเรือน และการก่อสร้างที่ต้องการความแข็งแรง และยังมีสรรพคุณทางยา เป็นสมุนไพรรักษาแผลสด เปลือกใช้เคี้ยวกับหมากแก้ปวดฟัน นิยมปลูกเป็นพืชสวนป่าและไม้ให้ร่มเงาแก่พืชเกษตรอื่น ๆ

นอกจากประโยชน์ทางเนื้อไม้แล้ว ยางไม้ตะเคียนทอง ซึ่งมีชื่อการค้าว่า “Rock Dammar” สีเหลือง และมีกลิ่นเล็กน้อย เมื่อถูกอากาศจะจับตัวเป็นก้อนแข็งกลม ๆ รอยแตกจะเป็นมันวาว ก้อนยางนี้จะพบตามลำต้น หรือบริเวณที่เจาะสำหรับเอายาง และยางที่จับตัวเป็นก้อนแข็งนี้สามารถละลายได้ดีในน้ำมัน หรือแอลกอฮอล์ สามารถใช้เป็นน้ำมันชักเงาตกแต่งเครื่องใช้ในร่ม ผสมกับวัสดุอื่น ๆ เพื่อใช้ในงานต่างๆ เช่น ใช้ทาเคลือบเรือเพื่อรักษาเนื้อไม้และป้องกันเพรียงทำลาย

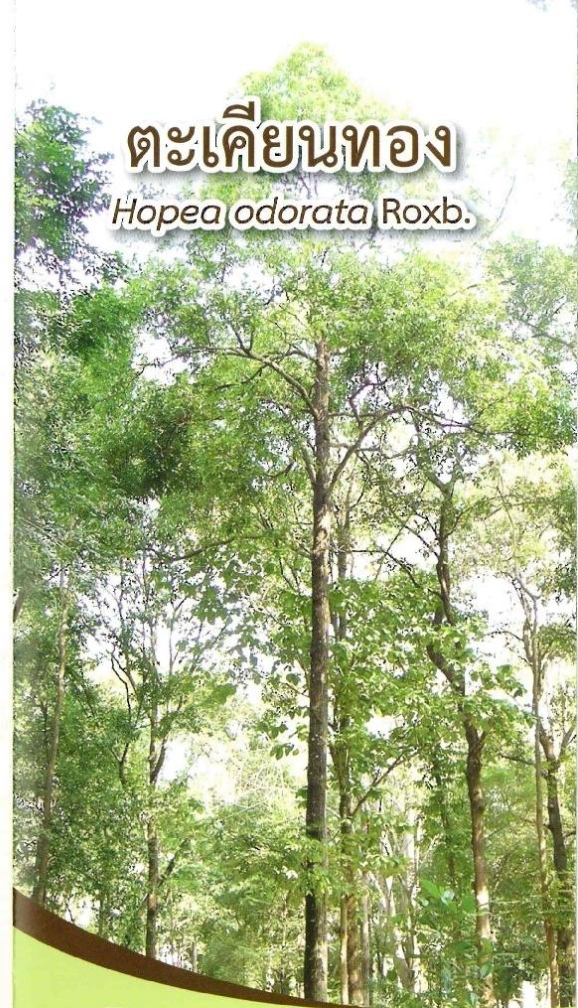

สถานที่ติดต่อ

ส่วนปลูกป่าภาคเอกชน
สำนักส่งเสริมการปลูกป่า กรมป่าไม้
61 ถ.พหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร
กรุงเทพมหานคร 10900
โทร. 0 2579 7725, 0 2561 4292-3 ต่อ 5536
Website : <https://new.forest.go.th/private/>
Facebook : ส่วนปลูกป่าภาคเอกชน

ตะเคียนทอง

Hopea odorata Roxb.

ส่วนปลูกป่าภาคเอกชน
สำนักส่งเสริมการปลูกป่า
กรมป่าไม้

ตะเคียนทอง

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Hopea odorata* Roxb.
ชื่อวงศ์ Dipterocarpaceae
ชื่อพื้นเมือง กะกั, โก้กั (กะเหรี่ยง-เชียงใหม่);
แคน (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ); จะเคียน (ภาคเหนือ);
จืองา (มลายู-ราฐวาส); จูเค้, โสเก (กะเหรี่ยง-กาญจนบุรี);
ตะเคียน, ตะเคียนทอง, ตะเคียนใหญ่ (ภาคกลาง);
โพร (ลัวะ-เชียงใหม่)
ชื่อทางการค้า : Ironwood.
ตะเคียนทองเจริญเติบโตได้ดีบนที่ราบหรือค่อนข้างราบใกล้ริมน้ำ เป็นไม้ที่สำคัญทางเศรษฐกิจและเป็นไม้เด่นของป่าดิบชื้น

ลักษณะทั่วไป

ลำต้น เป็นไม้ยืนต้นไม่ผลัดใบ ขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ ลำต้นเปลาตรง สูงประมาณ 20-40 เมตร มีพุ่มพอนที่โคนต้น

เปลือก : เปลือกหนาสีน้ำตาลดำ แตกเป็นร่องตามยาวหรือลอกเป็นสะเก็ด เปลือกในหนา มีสีเหลืองขุ่น มีริ้วสีชมพู

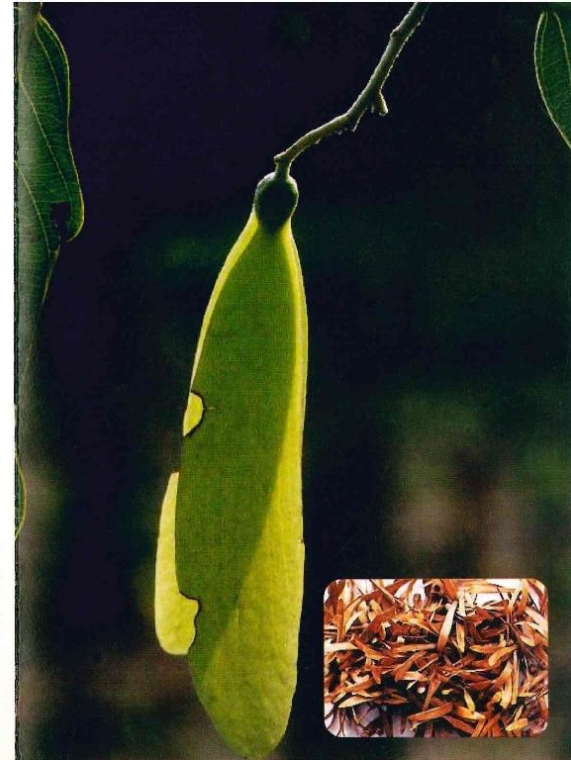
ใบ : หูใบมีขนาดเล็ก ใบโค้งคล้ายรูปเคียว ยาว 5-14 เซนติเมตร ด้านล่างมักมีต่อมที่ซอกกระหว่างเส้นกลางใบกับเส้นแขนงใบ เส้นใบย่อยเป็นแบบขั้นบันได

ดอก : ช่อดอกยาว 3-10 เซนติเมตร แตกแขนงด้านเดียว ดอกขนาดเล็กมีกลิ่นหอม กลีบปิดเวียนเกสรเพศผู้ 15 อัน ปลายอับเรณูเป็นรยางค์ รังไข่ มีฐานก้านยอดเกสรเพศเมีย ออกดอกเดือนกุมภาพันธ์ถึงมีนาคมหรือ ต้นเดือนเมษายน

ผล : ผลมีปีกยาว 2 ปีก ยาว 3-6 เซนติเมตร ปีกสั้น 3 ปีก ยาว 0.5-0.7 เซนติเมตร เมล็ดมีเกล็ดเป็นขุย ปลายเป็นติ่งแหลม ผลแก่เดือนพฤษภาคมถึงกรกฎาคม หรือเลยไปจนถึงเดือนพฤศจิกายน ส่วนมากจะออกติดผลในรอบประมาณ 2-3 ปี

พื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูก

ตะเคียนทองเป็นไม้ที่ชอบแสง แต่เมื่อเริ่มปลูกในระยะแรกควรจะมีไม้ใหญ่ให้ร่มเงาจนกว่าไม้ตั้งตัวได้ ไม้ตะเคียนจะเจริญเติบโตได้ดีในพื้นที่ที่มีปริมาณน้ำฝนเกินกว่า 1,500 มิลลิเมตรต่อปี และมีระยะความสูง 130-300 เมตรจากระดับน้ำทะเล สภาพดินเป็นดินร่วนปนทราย มีความอุดมสมบูรณ์และระบายน้ำได้ดี